

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В УКРАЇНІ

Ведення бізнесу в будь-якій країні завжди пов'язане з ризиком. Тому завжди є актуальним питання використання аналітичного інструментарію для їх оцінки з метою подальшого зниження ймовірності настання. В Україні в умовах військової агресії з боку сусідньої держави необхідність аналізу і прогнозування ризиків суттєво зростає.

Для оцінювання ризиків розроблена система інструментів та методів. Їх використання залежить від сутності ризику та рівня, на якому він вимірюється (підприємство, галузь, держава). Для окремого підприємства зазвичай використовуються показники, що розраховуються на основі фінансової звітності. Особливе місце серед них набули дискримінантні моделі оцінювання ризику банкрутства. Досвід аналізу ризиків показав, що для підвищення достовірності використання моделей та інших методів доцільно здійснювати співставлення показників аналізованого підприємства з показниками аналогічних за розміром та видом діяльності підприємств.

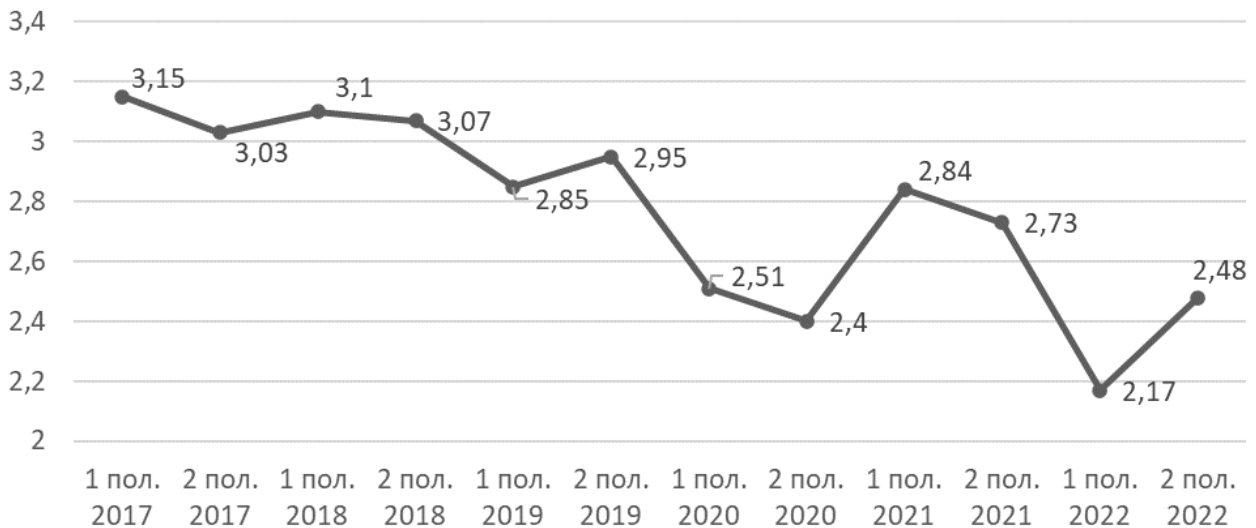
Серед сукупності можливих ризиків для економіки України особливе місце завжди займали і займають зараз фінансово-інвестиційні ризики, оскільки саме завдяки інвестиціям економіка країни в сучасних умовах, і особливо після війни, зможе відновити свою роботу і почати розвиватися. Тому зростає необхідність використання системи методів і інструментів для оцінювання таких ризиків.

Одним із методів, що відображає ризик вкладання інвестицій в економіку країни, є визначення узагальненого показника інвестиційної привабливості. Європейська бізнес асоціація здійснює постійний моніторинг цього показника, у тому числі щодо України [1]. На рис. 1. представлена динаміка індексу інвестиційної привабливості України за 2017-2022 рр., який встановлюється за шкалою Лайкерта шляхом опитування 100 топ-менеджерів на кожні 6 місяців року (оцінка здійснюється за 5-ти бальною шкалою).

Як видно з рисунку, у другій половині 2022 року негативна тенденція зниження індексу, яка почалася під час війни, у другому півріччі 2022 року порушилася, й індекс підвищився на 0,31 балів порівняно з першим півріччям.

Опитування щодо інвестиційної привабливості України на 1-е півріччя 2023 року показало наступне: 46% топ-менеджерів вважають, що ситуація залишиться незмінною; 32% опитаних очікують подальшого погіршення інвестиційного клімату, а 22% – очікують певного покращення ситуації.

При цьому на питання «Чи буде вигідно найближчим часом новим інвесторам вкладати кошти в Україну?» 34% опитаних не змогли дати однозначну відповідь, 49% – дали відповідь «ні» і лише 17% опитуваних відповіли «так».

Рис. 1. Динаміка індексу інвестиційної привабливості України
Джерело: побудовано автором за даними [1]

Серед основних факторів, що провокують ризики інвестицій в Україну, названо такі:

- військова агресія з боку Росії;
- атаки на енергосистему;
- корупція;
- слабка судова система;
- пошкоджені потужності, інфраструктура, основний фонд бізнесу.

До цих факторів можна додати ще й інші, які діяли в Україні до початку військової агресії з боку Російської Федерації. Зокрема, значна частка тіньової економіки; складність податкової системи; недовершене законодавство в інвестиційній сфері (на сьогодні цю діяльність в Україні регулюють більше 2 тис. законодавчих і нормативних актів); неефективні механізми захисту прав інвесторів; невідповідність української банківської системи світовим стандартам; поганий менеджмент у сфері житлово-комунального господарства; відсутність належного рівня співпраці між Україною та міжнародними рейтинговими агентствами.

Лише шляхом удосконалення нормативно-правової бази, проведення антикорупційної політики, упровадження систем міжнародних стандартів, упровадження новітніх технологій виробництва, створення консультаційних центрів для супроводу інвестиційних проектів та зниження рівня впливу інших із названих вище факторів, що провокують ризики інвестицій, можна очікувати підвищення рівня інвестиційної привабливості України навіть в умовах війни, і тим більше після її закінчення.

Список використаних джерел

1. Європейська бізнес асоціація. Індекс інвестиційної привабливості України. URL: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/EBA-InvestIndex_2H-2022_UA.pdf (дата звернення: 04.08.2023).